

Zdravie je absolútnou podmienkou pre plnohodnotný život cloveka. Paradoxné je, že napriek neustálemu technologickému pokroku dnešnej modernej spoločnosti a vývoju poz nedochádza ku významnému zlepšovaniu fyzického a psychického zdravia cloveka a spoločnosti.

Je nevyhnutné, preto, neustále hlbšie a exaktnejšie študovať a skúmať príčiny rôznych chorôb a neustále vyvíjať nové a pokrokové diagnostické a liečebné metódy a prijímať odporúčania pre prax a spoločnosť, lebo iba cez zdravie jednotlivých občanov môže byť zdravšia aj celá naša spoločnosť.

Sme súčasťou rodiny veľkej a modernej Európy. Európy, ktorá si ctí a chráni práva jedinca. Zdravý život – a život bez závažných chorôb, ktoré majú zároveň aj celospoločenský význam, je našou prioritou a jej aj jedným zo základných práv cloveka. Pre tento cieľ je však potrebné vykonať veľa.

Výskum v oblasti zdravia cloveka je jedným z najdôležitejších ale zároveň aj jedným z najťažších a najdrahších. Sme generáciou, ktorá dostáva šancu od európskeho spoločenstva výskum v oblasti zdravia v našej krajine posunúť kvalitatívne na vyššiu úroveň – podporiť ho tak v oblasti personálnej ako aj technologickej. Zabezpečiť jeho kontinuitu a postaviť ho v spoločenskom rebríčku hodnôt na úroveň najvyššiu. Iba taká spoločnosť, ktorá je schopná vytvárať vlastné vedecké výstupy a inovácie a posúvať ich do života, stojí na pevných nohách, ktorými sa zákonite posúva neustále ďalej.

Národný projekt **SLOVMEDICEN** – Slovenské Medicínske Inovacné Centrum - nepredstavuje snahu ideovo postihnúť všetky veľké skupiny ochorení ale dáva reálny základ pre vytvorenie personálnej a technologicky silných interdisciplinárnych výskumných skupín, ktoré podporia tvorbu nových poznatkov v oblasti hľadania nových ranných markerov jednej z najhorších skupín ochorení, a to ochorení onkologických. Ich nárast je však už alarmujúci. Tieto závažné ochorenia postihujú stále širšiu skupinu ľudí a na Slovensku obzvlášť. Využiť poznatky silných zahraničných výskumných partnerov schopných hľadať nové onkologické znaky na Slovensku podporiť - je veľmi dôležité. Vznik a podpora výskumných a vývojových tímov, ktoré sú schopné tvoriť nové poznatky a posúvať do diagnostickej praxe, je veľmi dôležitým - dnes nedoriešeným problémom, ktorý naša spoločnosť v oblasti onkologického výskumu potrebuje vyriešiť. Včasnou a cieľovou diagnostikou zlepšovať výsledky liečby je veľmi dôležitým momentom, pričom technologické možnosti nám to v súčasnosti dovoľujú.

Regenerácia tkanív a orgánov pomocou buniek a atraktívnych materiálov je hypermoderným trendom výskumu v liečbe širokého spektra chorôb – od úrazov, cez choroby oka, CNS, kože, srdca, svalov, kože, pečene, pankreasu, imunitného a krvotvorného systému, a pod. Nepredstaviteľné sa stalo možným. Vlastná bunka môže liečiť. Ľudský organizmus má obrovské – dodnes nevyužívané autonómne možnosti, takýto výskum však potrebuje skutočnú podporu a krajina, ktorá tento trend výskumu a vývoja nezachytí, bude v blízkej budúcnosti platiť vysokú daň v podobe nákupu drahých sofistikovaných liečebných metód.

Projekt SLOVMEDICEN má ambíciu vytvoriť podmienky aj pre výskum v oblasti regenerácie a transplantácie medicíny. Podporí program transplantácie pankreatických Langerhansových ostrovcov, ktoré produkujú inzulín a výskum v ich enkapsulácii s cieľom eliminovať rejekčné imunitné mechanizmy aj bez trvalej imunosupresívnej liečby. Ľudský potenciál pre tento výskum je na Slovensku jeden z najkvalitnejších na svete. Podporiť ho

svojimi doterajšími skúsenosťami zo strany jedného z najlepších transplantacných centier UIC Chicago, USA, je obrovská výhoda. Potrebujeme však svojou investíciou preukázať, že si túto spoluprácu zaslúžime, že sme jej hodní.

Transplantácia pečene je metóda, ktorá si na Slovensku zasluhuje neustálu podporu. Jednako predstavuje špičkový chirurgický a transplantologický výkon a zároveň rieši extrémne závažný problém pečenového zlyhania, ktorý je na Slovensku pomerne častý a končí smrťou. Projektová podpora smeruje ku rozšíreniu transplantacného centra v Banskej Bystrici aj o transplantácie pečene u detských pacientov. Zároveň je však výskumom potrebné kvalitatívne posunúť vpred aj metódy odberov, dlhodobej prezervácie a transplantácie najviac transplantovaného orgánu – a to obličky. Výskum v tejto oblasti pomôže stovkám ťažko chorých a dialyzovaných ľudí a pomôže lekárom získavať a správnejšie sa orientovať v množstve dôležitých údajov, ktoré poskytuje dialyzovaný a transplantovaný pacient. Podpora odberov obličiek - aj s podporou dynamických organ recovery systémov môže byť veľkým krokom vpred vo zvyšovaní počtu a kvality darcov a odobratých darcovských obličiek, na ktoré čakajú desiatky pacientov. Laboratórium umožňujúce kvalitnú molekulárnu, bunkovú, genetickú a farmakologickú analýzu u príjemcov orgánov, je ďalším z cieľov národného projektu SLOVMEDICEN.

Snaha ísť vpred a progredovať v prospech pacienta je určite známkou entuziazmu, ktorý však spoločnosť musí podporiť. Pokrok v medicíne ide vždy a všade iba prostredníctvom vlastného výskumu. Ten na Slovensku posledné roky stagnoval. Poddimezované výskumné skupiny, ktoré netvoria konkurencieschopné kriticky veľké tímy, to je známka súčasného biomedicínskeho výskumu na Slovensku. SLOVMEDICEN má ambíciu podporiť a vytvoriť aspoň vo výskume ranných onkologických znakov, regeneračnej medicíne a v transplantacnej medicíne kriticky významné a výkonnostne silné produkčné skupiny.